

frigóla, ó?, 1955, allí). La manca d'explicació semàntica i sintàctica suggereix combinació amb algun mot parònim, de sentit més orogràfic; però no s'hi veu enllaç morfològic ni fonètic amb mots de la família de (*a*)*frau*, gall-port. *fraga*, *fragua* (-ULA) (*DECat* IV, 175⁵ a29-51); ni amb FRACTURIS (art. *Faitús*, supra).

Altrament la complicada història i etimologia del cat. *farigola* i prov. *ferigoulo* 'thymus' (*DECat* III, 892) tampoc no dona peu a una combinació de formes prèvies del nom de planta, que es prestin millor¹⁰ per a tal denominació.

Tanmateix és un fet que es troben NLL menors amb combinacions ben semblants: *Comafrigóla* a l'Estartit (III, 892a12) i *P(u)ech Frigoulié* (ja doc. segles en-re-re), a l'Aude (893a17, b45). Com que la indagació¹⁵ etimològica de *farigola* ens ha dut a lligar-lo amb FRAGROR i FRAGRARI 'llançar flaire', compremem que en tots aquests noms es vol dir 'coma o puig o penyalar, flairós de les herbes aromàtiques que hi creixen', car la base FRAGROR-ARE ja es presta millor a aqueixes²⁰ combinacions. Potser RUPES FRAGRORUM 'roca dels afraus' > *R. Fraigrolo* amb una de les *r-r* transposada i metàtesi de l'altra; i el fem. *-ola* per influència del fitònim.

G) ROCAFELIU, lloc que devia existir prop de Prats de Lluçanès. Doc. de 982: «*Rocha Felicis* in comitatu Ausona» (*Cat. Car.*, 172.14), o sigui *Roca de Fèlix* (cf. *Castelldefels*) o RUPIBUS FILICIIS 'roques restevistes de falgueres' contret *-Felizis* i metafonia.³⁰

H) ROCAFIGUERA, gran i antic «mas i clotada de R.» (CATorras, *Berg.*, 119), entre Alps i St. Agustí de Lluçanès; oït «*řokafígér*», 1927 (exc. 87); és la vall que puja de Sora cap al Nord. Potser per alguna³⁵ figuera antiga que havia posat arrels dins el badaluc d'un penyal bifurcat, com la de Benafigos (art. supra).

I) ROCAFORT. On salta a la vista el caràcter de 'castell roquer' que fou la base de tants NLL formats⁴⁰ o derivats de *roca*: ací 'castell en penya inexpugnable'.

1) A Bages, poblet antic, amb mun., molt decadent en el nostre segle: *řokafórt*, a Santpedor i a Canç (Casac. 1920); id., exc. 42 (1925), quan jo el veia quasi⁴⁵ abandonat, i amb les cases molt derruïdes, uns 8 k. E. de Manresa.

MENCIONS ANT. 1196: *Rupeforti* (Kehr, *Papsturk.*, 572); 1331: eccl. de *Rocafort* (*Misc. Griera* II, 13, 379); 1359: *Rocha Fort* (*CoDoACA* XII, 62).⁵⁰

2) *Rocafort de Queralt*. Pron. *řukafór de kerál*, a Belltall, Casac. 1920; exc. 206, 1931 (*GGC*, 569); 1038: *Rochefortis* (Moreira, *Tarr. Cri.* I, § 6); 1086: *Rochefortis* (*MarcaH.*, c. 1180); 1192: «*Cleriana --- Valle Espinosa --- castrum de Cabra --- in Munt-clar et in Roffort* 1 --- Ipsa Goda --- Cherbasin ---» (*MiretS.*, *Templ.*, 327); 1194: *Rocafort* (Mas, *NHBna.* XIII, 204); 1260-75: *Rocafort* (*BABL* XIII, 233); C. 1274 (CCandi, *Mi. Hi. Ca.* II, 470); 1359: *Rochafort* (*CoDoACA* XII, 40).

3) *Rocafort de Vallbona*, a Segarra (*GGC*, 288). Pron. *řokafórt*, St. Martí de Maldà, *řukafórt de nalék*, amb gentilici *řukefortéys*, a Belltall (Casac. 1920).

MENCIONS ANT. 1359: *Rocha Fort* (*CoDoACA* XII, 40).

4) *Rocafort*, llog. a la Llitera, agre. al Campell. Oït *řokafórt* en l'enq. de 1957, allí i entorn.

MENCIONS ANT. 1237 (*MiretS.*, *El més antic text cat.*, 28; *BABL* VII, 178). Tenia 6 focs segons el fogatge de 1495.

5) ROCAFORT, poble de l'Horta de València, uns 8 k. NO. de la ciutat (cf. Cavanilles I, 147; *GGRV* I, 1010-14, i 995, n. 18.82). SSiv. en cita dades de 1349, 1354, 1434 i 1508, on no consta la forma del nom. Regl., p. 107, només hi troba 15 cases de cristians vells, pertanyent a Cristóbal Muñoz.

J) ROCAFULL. Fou nom d'origen occità: *Roquefeuil* (605 hab.), a l'Aude (c^o Belcaire, a 22 k. de Quillan). Formació paral·lela a la de *Castellfollet* (de la Roca), però els senyors d'un lloc tan pròxim al nostre país hi feren gran paper des d'antic: Guillem de *Rocafull*, ambaixador de Jaume I, a la cort francesa (*Crón.*, §§ 260, 267); *En Rochafull* en el *Test.* de Cerverí (v. 57):²⁵ «*Testis P. de Rochafolio*», a. 1264 (*Cart. de Vfr. de Cfl.*, f° 27v); 1259: Mengot *Rocafull* (*Mtz.Fdo.*, *Doc. Val. ACA* I, 279); Guillem de *Rocafull*, virrei de Mallorca, a. 1558 (*BABL* II, 28). Gran paper en el *Rept.* de Múrcia, a. 1272, el de Guillem de *Rocaffuyll* (ed. Torres F., 161.2; altres cites en els índexs). Avui a Morvedre, «*casas*» (xxx, 29.7, 21.8), i Camí de *Rocafull* (xxx, 331.8).

K) ROCAGOTZERA. Alt Berguedà, nom que SerraV. dóna com a aplicat a un *Cerco-plexado*, d'un doc. de 954, relatiu a Roset (zona *P. de Lillet-Guardiola-Bagà*) (*Pinós M.* III, 81); aquest val per 'alzina doblegada', l'altre, potser de *roca-colzera* 'que fa cantell' (cf. *gatzoneta*, i el grup de *acatxar/acotxar*).

L) ELS ROCAIXONS. A Rbg., en el Turbó (a Cercuran, XVII, 83): sembla 'llocs encaixats, acongostats', però no explicant-se gaire bé com derivat de *caixa* i compost o derivat de *roca*, millor anirà amb el cast. ant. *requexo*, i cat. *recaix* (*DECat* VI, 920b30-31; i *DECH*, s. v. *quejar* (> **recaixons*); si bé ací hi hauria assimilació *e-ó* > *o-ó*, ajudant-hi la influència de *roca*.

M) ROCALLAURA, poblet amb mun., entre Segarra, Urgell i Conca de Barberà, prop de Vallbona de les Monges, cap amunt de la Serra del Tallat. A la carena de la qual hi ha el vell santuari del *Tallat*, uns 4 k. més al Sud i dins el seu terme.

PRON.: *řukəláurə*, oït a Belltall (Casac. 1920); amb gentilici *rocallaurencs*. De malnom els diuen «*fumats*» (gent pobra de vora la llar, potser, o hi havia hagut un incendi amb anomenada?). Mn. X. Plassa de Prades reportava la dita: «*Nostre Senyó ens conservi el mo-*